

༄༅། འཕགས་པ་ཕྱོགས་བརྒྱའི་མུན་སེལ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

༡༡། འཕགས་པ་ཕྱོགས་བཅུའི་མུན་སེལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ཁྱ་གར་རྒྱུད་དུ། ལྷ་རྩ་དུ་གཤི་ཀ་ཨན་རྩ་ཀྱ་ར་བེ་རྩ་ན་ས་ན་རྩ་མ་མ་
རྩ་ལྷ་ན་སྤྱུ་བྱ། བོད་རྒྱུད་དུ། འཕགས་པ་ཕྱོགས་བཅུའི་མུན་པ་རྣམ་པར་སེལ་བ་
ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཆོལ་སོ།། འདི་རྒྱུད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན།
བཙེམ་ལྡན་འདས་ཤྱུ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན། སེར་སྦྱུའི་གནས་ཤིང་ཅུ་གྲོ་རྩའི་ཀྱན་
དགའ་ར་བ་ན་དགེ་སྦྱོང་སྦྱོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའི་དགེ་སྦྱོང་གི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་
དང་། འཇམ་དཔལ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁོར་ཆེན་པོ་དང་
ཐབས་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་སོ།། དེ་ནས་བཙེམ་ལྡན་འདས་ལྔ་དྲཱིའི་དུས་ཀྱི་ཆོ།
ཤམ་ཐབས་གསོལ་ནས་ལྷུང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་བསྐྱམས་ཏེ། དགེ་སྦྱོང་གི་དགེ་
འདུན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ཅིང་། དགེ་སྦྱོང་གི་དགེ་འདུན་གྱིས་མདུན་དུ་བདར་
ནས། སེར་སྦྱུའི་གནས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱིམ་ཆེན་པོར་བསོད་སྙིམས་ལ་གཤེགས་སོ།།
དེའི་ཆོ་ན་ཤྱུ་གཞིན་རྩ་བཞིན་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་གི་
ཕྱིར་ཤིང་ན་ལ་ཞིན་ནས་སེར་སྦྱུའི་གནས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱིམ་ཆེན་པོ་ནས་ཕྱིར་བྱང་བ་
དང་། ཤྱུ་གཞིན་རྩ་བཞིན་རབ་གསལ་གྱིས། བཙེམ་ལྡན་འདས་ཐག་རིང་པོ་
ཁོ་ན་ནས་གཤེགས་པ་མཐོང་ངོ་།། མཐོང་ནས་ཀྱང་ཤིང་ན་དེ་ལས་བབས་ནས།
བཙེམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་སོང་སྟེ་ཕྱིན་ནས། བཙེམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་

དེར་ལོགས་སུ་ཐལ་མོ་སྒྱར་བ་བཏུང་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་གཉིས་ལ་
མགོ་བོས་ཕྱག་འཆལ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ལན་གསུམ་བསྐྱོར་བ་བྱས་ཏེ།
ཐལ་མོ་སྒྱར་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྒྱུན་སྒྲར་འདུག་གོ། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ལ་གྲུ་གཞིན་རྒྱ་བཞིན་རབ་གསལ་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསེལ་དོ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ན་བདག་གི་ཕ་མ་གཉིས་གཉིད་ལོག་པ་དང་མ་ལོག་
བདག་ལ་མི་མ་ལགས་པ་རྣམས་རྣམ་པར་འཆོ་བར་བབྱེད་ལ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་བདག་ཀྱང་གང་གི་ཆོ་ལྗོངས་གཞན་དུ་མཆི་བའི་ཆོ། བདག་ལ་ཡང་ཆོམ་
རྒྱན་པ་དག་རྣམ་པར་འཆོ་བར་བབྱེད་ཅིང་། གཙན་གཟན་དག་ཀྱང་རྣམ་པར་
འཆོ་བར་བབྱེད་ན། དེའི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་
བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བདག་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བའི་
སྐད་དུ་ཅི་ནས་ཀྱང་བདག་ལ་མི་འམ། མི་མ་ལགས་པ་དང་། དུད་འགྲོའི་སྒྱེ་
གནས་སུ་གཏོགས་པ་འགའ་ཡང་རྣམ་པར་འཆོ་བར་མི་བབྱེད་པ་དེ་ལྟར་བདག་
ལ་ལེགས་པར་བསྐྱུང་བ་མཛོད་དུ་གསེལ། བསྐྱུང་བའི་ཆོ་ག་ཡང་བཤད་དུ་
གསེལ། དེ་སྐད་ཅེས་གསེལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གྲུ་གཞིན་རྒྱ་
བཞིན་རབ་གསལ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་དོ། གཞིན་རྒྱ་དེའི་ཕྱིར་
ལེགས་པ་རབ་ཏུ་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག་དང་ངས་ཁྱོད་ལ་བཤད་དོ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་འཆལ་ལོ་ཞེས་གསེལ་ནས་གྲུ་གཞིན་རྒྱ་བཞིན་རབ་

གསལ་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཉན་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་དེ་ལ་
འདི་སྐད་ཅིས་བཀའ་བསྩལ་དོ། ། གཞོན་ནུ་ཤར་ཕྱོགས་ལོགས་སུ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཞིང་འདི་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྒྱད་ཁྲི་འདས་པ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡིད་དེ། དེ་ན་དེ་བཞིན་
གསལ་གསལ་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་སྐྱོད་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ད་ལྟ་བུའི་འཇིག་རྟེན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཞིང་གི་ཆེ་བྱ་བ་
འགའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་ཤར་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་ན། དེའི་ཆེ་བྱོང་གྱིས་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་
པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་དེ་དྲན་པར་བྱས་ཤིང་མདུན་དེ་བྱས་དེ། སེམས་ཀྱི་རྒྱན་
གྱིས་དེ་མདོན་དུ་བྱེད་ཅིང་སོང་ན་ཁྱོད་ལ་འཇིགས་པ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །
དེའི་ཆེ་མ་གཡངས་པར་དེ་ཡིད་ལ་བྱས་ན་ཁྱོད་བྱ་བ་གང་གི་ཕྱིར་འགྲོ་བའི་བྱ་
བ་དེ་འགྱུར་པར་འགྱུར་རོ། ། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་དེའི་ཆེ་ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་བཀའ་བསྩལ་དོ། ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱུང་བ་ཆེ། རྗེ་ལ་རབ་དུ་
ཕྱག་འཆལ་དེ། ཉག་དུ་དེ་ནི་མདོན་བྱེད་ཅིང་། འགྲོ་ན་ཁྱོད་ལ་འཇིགས་མི་
འབྱུང་། ། གཞོན་ནུ་ཕྱོགས་ལོགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདི་ནས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དགུ་ཁྲི་འདས་པ་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལྷན་པ་དང་ལྷན་ནག་གི་
ཆོགས་བཅོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡིད་དེ། དེ་ན་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་དག་བཅོམ་
པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ཡིད་ལ་མཛད་

པ་ནམ་གངས་བསྐྱེངས་པ་དང་བག་ཚ་བ་དང་བུལ་བས་མངོན་པར་འཕགས་པའི་
རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ད་ལྟར་བཞུགས་ཏེ་འཆོ་ཞིང་ག་ཞེས་སོ། ། གཞོན་ནུ་ཁྱོད་གང་
གི་ཆེ་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་རྫོ་ཕྱོགས་སུ་འགོ་ན། དེའི་ཆེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ཏེ་དྲན་པ་བྱས་ཤིང་མདུན་དུ་བྱས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་
རྒྱན་ཀྱིས་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་བྲིམ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བུལ་བ་
ནམ་པར་མ་གཡང་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སོང་ན། ཁྱོད་བྱ་བ་གང་གི་ཕྱིར་འགོ་
བའི་བྱ་བ་དེ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཞིང་ཁྱོད་ལ་འཇིགས་པ་གང་ནས་ཀྱང་འབྱུང་
བས་མི་འགྱུར་རོ། ། དེ་ནས་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཆེ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་
འདི་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། ། བྲིམ་གྱི་བསམ་པ་ནམས་དང་ནི། ཀྱན་ནས་ལྡང་བ་ཀྱན་
བུལ་ཞིང་། རྫོ་ཕྱོགས་སུ་ནི་འགོ་བ་ན། ཁྱོད་ལ་འཇིགས་པ་འབྱུང་མི་འགྱུར་།
གཞོན་ནུ་རྒྱུ་ཕྱོགས་ལོགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདི་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་གསལ་ལྷུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་འདས་པ་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཡུལ་ཐེབས་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱ་བཙུམ་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འཁོན་དང་རྒྱགས་པ་ནམ་པར་གཞོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ད་
ལྟར་བཞུགས་ཏེ་འཆོ་ཞིང་ག་ཞེས་སོ། ། གཞོན་ནུ་ཁྱོད་གང་གི་ཆེ་བྱ་བ་འགའ་
ཞིག་གི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཕྱོགས་སུ་འགོ་ན། དེའི་ཆེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་
ལ་ཕྱག་འཆལ་ཏེ་དྲན་པར་བྱས་ཤིང་མདུན་དུ་བྱས་ནས་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ཀྱིས་དེ་

མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་ཟག་པ་མེད་ནམ་པར་མ་གཡེངས་པ་དང་། དྲན་པས་སོང་ན་
ཁྱོད་ལ་འཇིགས་པ་གང་ནས་ཀྱང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། དེ་ནས་བཙམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་དེའི་ཆེ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་བཀའ་བསྩལ་གྱི། ཆོས་འགའ་སྐྱེས་
པ་ཡིད་མིན་ཞིང་། འགའ་ཡང་འགག་པར་མི་འགྱུར་གྱི། གང་གིས་ཆོས་
ནམས་དེ་ལྟར་ཤེས། དེ་ལ་འཇིགས་པ་ཅི་ཡང་མེད། གཞོན་ནུ་བྱང་ཕྱོགས་
ལོགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདི་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བྱེ་བ་ཕྱག་སྦྲང་
འདས་པ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྒྲོབས་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡིད་དེ། དེ་ན་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རིན་
ཆེན་གཟུགས་བཀོད་འོད་སྒྲུང་ཞེས་བྱ་བ་ད་ལྟར་བཞུགས་ཏེ་འཆོ་ཞིང་གཞེས་སོ། །
གཞོན་ནུ་ཁྱོད་གང་གི་ཆེ་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་བྱང་ཕྱོགས་སུ་འགོ་ན། དེའི་
ཆེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ཏེ་དྲན་པར་བྱས་ཤིང་
མདུན་དུ་བྱས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་རྒྱན་གྱིས་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་ནམ་པར་མ་
གཡེངས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སོང་ན། ཁྱོད་བྱ་བ་གང་གི་ཕྱིར་འགོ་བའི་བྱ་བ་
དེ་འགྱུ་བ་པར་འགྱུར་ཞིང་ཁྱོད་ལ་འཇིགས་པ་གང་ནས་ཀྱང་འབྱུང་བར་མི་
འགྱུར་རོ། དེ་ནས་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཆེ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་
བཀའ་བསྩལ་གྱི། ཏག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་
སེམས་སུ་བྱོས། སེམས་ཅན་དེ་ལ་མ་བརྟམ་དང་། ཁྱོད་ལ་འཇིགས་པ་འབྱུང་

མི་འགྱུར། ། གཞོན་ནུ་བྱང་ཤར་གྱི་ཕྱོགས་ལོགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདི་
ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྒྱད་ཁྱིམ་འདས་པ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བདུད་ཀྱི་སྒེ་
བཙོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙོམ་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བདུད་དང་ཡོད་གཉིས་ཀྱན་འཛོམས་རྣམ་པར་
གཞོན་ཞེས་བྱ་བ་ད་ལྟར་བཞུགས་ཏེ་འཆོ་ཞིང་གཞེས་སོ། ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་བྱང་དུ་བཞུགས་པ་ཙམ་གྱིས་སྦྱང་གསུམ་གྱི་སྦྱང་ཆེན་པོའི་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན། བདུད་ཀྱི་རིས་ཀྱི་ལྷ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་སྡོག་པར་མཛད་
དེ། གཞོན་ནུ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་བྱང་དུ་བཞུགས་
པའི་སྦྱོམ་བུའི་རྩ་ལ་དེ་ལྟ་བུ་བྱང་བ་ཡིན་ནོ། ། གཞོན་ནུ་ཁྱོད་གང་གི་ཆེ་བ་
འགའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་བྱང་ཤར་གྱི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་ན་དེའི་ཆེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ཏེ་དུན་པར་བྱས་ཤིང་མདུན་དུ་བྱས་ཏེ། སེམས་
ཀྱི་རྒྱན་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་རྣམ་པར་མ་གཡངས་པས་སོང་ན་ཁྱོད་བྱ་བ་
གང་གི་ཕྱིར་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དེ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཞིང་ཁྱོད་ལ་འཇིགས་པ་གང་
ནས་ཀྱང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། ། དེ་ནས་བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཆེ་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། ། གང་གིས་དང་པོའི་ཐུགས་ཀྱིས་ནི།
བདུད་རྣམས་པམ་མཛད་སངས་རྒྱས་དེ། དུན་བཞིན་དུ་ནི་ཁྱོད་སོང་ན། ཁྱོད་

ལ་འཛིགས་པ་འབྱུང་མི་འགྱུར། གཞོན་ནུ་ཤར་ལྷོའི་ཕྱོགས་ལོགས་སུ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདི་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཉིས་ཁྲི་འདས་པ་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་དྲག་ཏུ་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་
བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པས་ཕྱིར་
མི་ལྷོག་པའི་འཁོར་ལོ་འབྱུང་བའི་དཔལ་ཞེས་བྱ་བ་ད་ལྟར་བཞུགས་ཏེ་འཆོ་ཞིང་
གཞེས་སོ། གཞོན་ནུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེས་དང་པོ་བྱགས་བསྐྱེད་པ་ནས་
བཟུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་བར་ཆད་མེད་པར་སྦྱོན་པ་བྱེད།
ཚུལ་བྲིམས་བསྐྱུང་བཅོད་པ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན། བཙོན་འགྲུས་བཙུམས། བསམ་
གཏན་བསྐྱབས། ཞེས་རབ་སྤྱད་དེ། གཞོན་ནུ་དེ་ནི་དེ་གཤེགས་པ་དེའི་སྦྱོར་
བྱའི་རྩ་ལ་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། གཞོན་ནུ་བྱོད་གང་གི་ཆེ་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་གི་
ཕྱིར་ཤར་ལྷོའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་ན། དེའི་ཆེ་བྱོད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ལ་
ཡན་ལག་ལྡས་ཕྱག་འཆལ་ཏེ། ཕྱིས་བྲིམ་ནས་སོང་ཞིག་དང་། བྱོད་ལ་ཕྱིས་
འགྲོད་པའམ། འཛིགས་པ་གང་ནས་ཀྱང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། རྣམ་པར་
མ་གཡེངས་པས་ཡིད་ལ་བྱེད་ན། བྱོད་བྱ་བ་གང་གི་ཕྱིར་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དེ་
འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཆེ་ཆོགས་སུ་བཅད་
པ་འདི་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། ཡན་ལག་ལྡས་ནི་ཕྱག་འཆལ་ཏེ། ཕྱིས་ནས་བྲིམ་
ནས་སོང་ཞིག་དང་། ཆོམ་རྒྱན་རྣམས་ཀྱིས་བྱོད་ཀུན་ཏུ། ཟེལ་གྱིས་མི་གཞོན་

འགོ་བར་འགྱུར། གཞིན་རྒྱ་རྒྱུ་གྱི་ཕྱོགས་ལོགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
འདི་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གསུམ་ཁྲི་འདས་པ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གསེར་
གྱི་དྲ་བས་གཡོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡིད་དེ། དེ་ན་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་དག་
བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་གདུགས་འཕགས་སྤང་
ཞེས་བྱ་བ་ད་ལྟར་བཞུགས་ཏེ་འཆོ་ཞིང་གཞེས་སོ། གཞིན་རྒྱ་ཁྲིད་གང་གི་ཆེ་བྱ་
བ་འགའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་རྒྱ་རྒྱུ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་འགོ་ན་དེའི་ཆེ་ཁྲིད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་
གསལ་གསལ་པ་དེ་ལ་ཕྱགས་འཆའ་ཏེ་དྲན་པར་བྱས་ཤིང་མདུན་དུ་བྱས་ཏེ། སེམས་
ཀྱི་རྒྱན་གྱིས་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་ནམ་པར་མ་གཡེངས་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་
སོང་ན། ཁྲིད་ལ་འཇིགས་པ་གང་ནས་ཀྱང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་ཁྲིད་བྱ་བ་
གང་གི་ཕྱིར་འགོ་བའི་བྱ་བ་དེ་འགྱུར་པར་འགྱུར་རོ། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་དེའི་ཆེ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། རྫོགས་སངས་རྒྱས་ལ་
ཕྱག་འཆའ་ནས། མེ་ཏོག་སེལ་མ་གཏོར་ཅིག་དང་། ཁྲིད་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་འགོ་བ་
ན། འཇིགས་པ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། གཞིན་རྒྱ་རྒྱུ་བྱང་གི་ཕྱོགས་སུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདི་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཞུང་གི་ཁྱང་དུག་གི་བྱེ་མ་རྩེད་
འདས་པ་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཡོངས་དག་རབ་གནས་མངོན་པར་འཕགས་
ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡིད་དེ། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདུལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ད་ལྟར་

བཞུགས་ཏེ་འཆོ་ཞིང་གཞེས་སོ།། གཞོན་ནུ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་ནི་མི་གཙང་བ་མེད་པ། འབྲིག་པ་མེད་པ་བྱད་མེད་མེད་པ། ཆོར་མ་དང་
གསེག་མ་དང་། གྱོ་མོ་མེད་པ། རྟིགས་མ་ལྔ་མེད་པ་ཡིན།། གཞོན་ནུ་ཁྱོད་གང་
གི་ཆེ་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་རྒྱབ་བྱང་གི་ཕྱོགས་སུ་འགོ་ན་ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་
ཡང་དག་པར་སྦངས་ནས་ཕྱིས་བྲིམ་ནས་ནམ་པར་མ་གཡངས་པས་ཡིད་ལ་
བྱེད་པས་སོང་ཞིག་དང་། གཞོན་ནུ་ཁྱོད་བྱ་བ་གང་གི་ཕྱིར་འགོ་བའི་བྱ་བ་དེ་
འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཞིང་ཁྱོད་ལ་སྤྲིག་པ་གང་ནས་ཀྱང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ།།
དེ་ནས་བཙུམ་ལྔ་ན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཆོ་ཆོགས་སུ་བཙད་པ་འདི་བཀའ་བསྩལ་ཏོ།།
ཆངས་སྦྱོད་ཡང་དག་སྦངས་བྱས་ཏེ། ཕྱིས་ནས་བྲིམ་ནས་སོང་ཞིག་དང་།
ཁྱོད་ནི་གང་དང་གང་འགོ་ཡང་།། ཆོམ་རྒྱན་ནམས་ཀྱིས་བེལ་མི་གཞོན།།
གཞོན་ནུ་སྤང་གི་ཕྱོགས་ལོགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདི་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་གང་གྲུའི་རྒྱང་དུ་ག་ཅུའི་བྲེ་མ་སྟེད་འདས་པ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
དམིགས་པ་མེད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་ན་དེ་བཞིན་
གསེགས་པ་དག་བཙུམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྐྱག་མེད་མུན་
བུལ་ཏིང་ངེ་འཇིན་མངོན་འཕགས་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ད་ལྟར་བཞུགས་ཏེ་འཆོ་
ཞིང་གཞེས་སོ།། གཞོན་ནུ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ཏེ་
དན་པར་བྱས་ཤིང་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་འདུག་ཀྱང་རུང་། འགྲུང་ཡང་རུང་།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པས་བྱུང་པར་བྱས་ནས་རྫོགས་པར་བྱས་
ཤིང་གནས་ན་ཁྱོད་ལ་འཇིགས་པ་གང་ནས་ཀྱང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ།། དེ་
ནས་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཆོ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་བཀའ་བསྩལ་ཏོ།།
ཁྱོད་ཀྱིས་མ་གཡོངས་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས།། རྟག་ཏུ་རྒྱལ་བ་དེ་བློ་ཞིང་།། རྟག་ཏུ་
བྱམས་པའི་སེམས་བྱོས་དང་།། ཁྱོད་ལ་འཇིགས་པ་འབྱུང་མི་འགྱུར།། གཞོན་
ནུ་འོག་གི་སྤྱོགས་ལོགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདི་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
དགུ་བྲི་ཉིས་སྟོང་འདས་པ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
བརྒྱན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡིད་དེ། དེ་ན་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་དག་བཙུམ་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་ཐེ་ཆོམ་གཅིད་མཛད་
ཉོན་མོངས་བསྐྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ད་ལྟར་བཞུགས་ཏེ་འཆོ་ཞིང་གཞེས་སོ།། གཞོན་ནུ་
ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་དེ་ལ་བྱ་བ་ཙུམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་། འགྲོང་
ཡང་རུང་། འདུག་ཀྱང་རུང་། འཆག་ཀྱང་རུང་སྟེ། སྟོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་
སྟག་འཆལ་ཞིང་ཡིད་ལ་བྱོས་ཤིག་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་
དང་། ཕན་པའི་སེམས་སྐྱབས་ཤིག་དང་། གཞོན་ནུ་ཁྱོད་ལ་འཇིགས་པ་འབྱུང་
བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། དགོས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འབད་མི་དགོས་པར་འགྲུབ་
པར་འགྱུར་རོ།། དེ་ནས་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཆོ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་
བཀའ་བསྩལ་ཏོ།། བྱ་བ་ཀུན་ལ་ཉིན་མཆན་དུ།། སངས་རྒྱས་དེ་ནི་བློ་བྱ་

ཞིང་། འབྲུག་ཆུ་བུ་སེམས་ཀྱང་མ་བཏང་དང་། ཁྱོད་ལ་འཛིགས་པ་འབྲུག་མི་
འགྱུར། གཞིན་ནུ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གིས་མཆོན་ལེགས་པར་བཟུང་བར་གྱིས་
ཤིག །ལེགས་པར་བཅངས་པར་གྱིས་ཤིག །ལེགས་པར་ཀུན་ཆུབ་པར་གྱིས་
ཤིག་དང་། འཛིགས་པ་དང་བག་ཚབ་འཕྲུལ་སྤྱོད་ཞེས་བྱེད་པ་གང་ཅི་ཡང་རུང་
བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ལ་འབྲུག་བར་མི་འགྱུར་རོ། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་
སྤྱུལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཤུག་གཞིན་ནུ་བཞིན་རབ་གསལ་གྱིས་འདི་
སྐད་ཅེས་གསལ་དོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་
བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གི་མཆོན་ལེགས་བཟུང་
ལགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ལ་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་ལུན་པ་མ་
མཆིས་ཤིང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་གིས་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་དང་།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་
དག་གྱང་དཔེར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ད་ལྟར་འཁོར་ལྡན་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་
བཞིན་དུ་མཐོང་ངོ། དེ་ནས་འཁོར་དེ་ལས་ཤུག་གཞིན་ནུ་བཞིན་རབ་གསལ་
ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པོ་ཆེའི་ཆོགས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བཞུ་བ་དང་། ལྷག་
འཆ་ལ་བ་དང་། མཆོད་པ་དང་། རིམ་གྱོ་བྱ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་
མཉན་པའི་ཕྱིར་འཁོར་དེར་འདུས་པར་གྱུར་པའི་སློག་ཆགས་སྟོང་ཆང་བ་དེ་

དག་ཐམས་ཅད་སྟོན་ལས་ལངས་ཏེ། ཟླ་གོས་ཕྲག་པ་གཅིག་ཏུ་གཟར་ནས་ཤུས་
མོ་གཡས་པའི་ལྷ་ང་ས་ལ་བརྟུགས་ཏེ། བཙེམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་ལོགས་
སུ་ཐལ་མོ་སྒྱར་བ་བརྟུང་ནས། བཙེམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་དོ།
བཙེམ་ལྡན་འདས་བདག་ཅག་གི་དོན་གྱི་སྦྱད་དུ་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པས་ཆོས་ཀྱི་
ནུས་གྲངས་འདི་བཤད་པས་བཙེམ་ལྡན་འདས་བདག་ཅག་ལ་ཕྱོགས་དེ་དག་
དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་ཀྱང་མུན་པ་མ་མཆིས་པར་གདའ་ལ།
བཙེམ་ལྡན་འདས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་དང་། སངས་རྒྱས་བཙེམ་ལྡན་
འདས་དེ་དག་ཀྱང་དཔེར་ན། ད་ལྟར་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་ཆོས་སྟོན་པ་འདི་
བཞིན་དུ་གདའོ། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་སྟོན་
ལས་ལངས་ཏེ། ཟླ་གོས་ཕྲག་པ་གཅིག་ཏུ་གཟར་ནས། ཤུས་མོ་གཡས་པའི་ལྷ་ང་
ས་ལ་བརྟུགས་ཏེ། བཙེམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེ་ལོགས་སུ་ཐལ་མོ་སྒྱར་བ་
བརྟུང་ནས། བཙེམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་དོ། བཙེམ་ལྡན་འདས་
རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་དག་ཆོས་ཀྱི་ནུས་གྲངས་འདི་བཤད་པ་ན།
སངས་རྒྱས་བཙེམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་གི་མཆོན་ནུས་ཐོས་ནས་མིག་ནུས་པར་
དག་ཅིང་ཕྱོགས་བརྒྱ་དག་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་དག་མཆིས་པ་དེ་དག་
དང་། སངས་རྒྱས་བཙེམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་མཐོང་བ་དེ་དག་གི་མིག་ནུས་པར་
དག་པའི་བསོད་ནམས་དེ་དག་བཙེམ་ལྡན་འདས་ཅི་ལགས་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་

ཆོ་འཕྲོས་ན་ཡང་འབྲལ་བར་འགྱུར་རམ་འོན་ཏེ་མི་འགྱུར། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་
ཞུགས་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་དག་འདི་ལྟར་མིག་ནམ་པར་
དག་པ་དེ་དག་ནི་སྐྱབ་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་དག་པ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་རོ། ། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱོད་ཀྱིས་སློག་ཆགས་སྟོང་ཆང་བ་འདི་མཐོང་ངམ། སྤྱི་
རིའི་བྱ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་མཆན་བཟུང་བའི་དགེ་
བའི་རྩ་བ་འདིས་རེ་རེས་ཀྱང་འཁོར་ལོ་སྦྱར་བའི་རྒྱལ་སྤྱོད་གང་གའི་སྦྱང་གི་བྱེ་
མ་སྟོན་དག་བྱེད་དུ་བརྟུག་ནས། སྤྱོད་པ་ཐ་མ་དང་། ལུས་ཐ་མ་ལ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་
ཆོགས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ། བསྐྱལ་པ་གཅིག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྦྱན་དག་པས་བརྒྱན་པ་
ནས་བྱ་བར་མཆན་མཐུན་པ་གསལ་བྱ་བ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཚུབ་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་ནམས་ལྷང་བསྐྱན་པ་བཤད་པ་འདི་བཀའ་བསྩལ་མ་
ཐག་དུ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ནམ་པ་དུག་དུ་
གཡོས་པར་གྱུར་ཏེ། འགྲུལ་རབ་དུ་འགྲུལ། ཀྱན་དུ་རབ་དུ་འགྲུལ། གཡོས་
རབ་དུ་གཡོས། ཀྱན་དུ་རབ་དུ་གཡོས། ཟུར་ཟུར་རབ་དུ་ཟུར་ཟུར། ཀྱན་དུ་
རབ་དུ་ཟུར་ཟུར། རྟེག་རབ་དུ་རྟེག། ཀྱན་དུ་རབ་དུ་རྟེག། ཆེམ་ཆེམ་རབ་དུ་

ཆེས་ཆེས། ཀུན་ཏུ་རབ་ཏུ་ཆེས་ཆེས། འབྲུག་ས་རབ་ཏུ་འབྲུག་ས། ཀུན་ཏུ་རབ་
ཏུ་འབྲུག་ས་སོ།། ས་སྒྲེའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཀྱེ་མ་གྲོགས་པོ་དག་འདི་ལྷ་ར་
རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆན་བཟུང་བ་ཙམ་གྱིས་
སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡོངས་སུ་བཟུང་ཞིང་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་པས། རོན་ཐམས་ཅད་བྱགས་སུ་ཆུད་པའི་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་ངོ་མཆར་ཆེ་སྟེ། སུ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ལ་
དད་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་སྒྲ་བསྒྲགས་སོ།། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་
དང་། སུམ་རྩ་ཙ་གསུམ་པ་རྣམས་དང་། འཐབ་བྲལ་བ་རྣམས་དང་། དགའ་
ལྷན་པ་རྣམས་དང་། འཕྲུལ་དགའ་བ་རྣམས་དང་། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་
རིས་རྣམས་དང་། ཆངས་རིས་རྣམས་དང་། ཆངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་
རྣམས་དང་། ཆངས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནས་འོག་མིན་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་བར་གྱི་ས་
སྒྲེའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་དེ་ཐོས་ནས་ཡི་རངས་གིང་རབ་ཏུ་དགའ་ལ་དགའ་བ་དང་
ཡིད་བདེ་བ་སྦྱེས་ནས་ཆོག་འདི་སྐད་ཅེས་ཀྱེ་མ་གྲོགས་པོ་དག་འདི་ལྷ་ར་རིགས་
ཀྱི་བྱ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆན་བཟུང་བ་ཙམ་གྱིས་སྒྲ་ན་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡོངས་སུ་བཟུང་ཞིང་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་པས་རོན་ཐམས་ཅད་བྱགས་སུ་ཆུད་པའི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་ངོ་མཆར་ཆེ་སྟེ། སུ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ལ་དད་པར་མི་

འགྱུར་ཞེས་སྒྲུབ་སོ།། དེ་ནས་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་
པོ་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། ཀུན་དགའ་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་
པར་ཞུགས་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་ནམ་
གངས་འདི་ཐོས་ནས་འཛིན་པར་བྱེད། འཆང་བར་བྱེད། གློག་པར་བྱེད། ཀུན་
ཆུབ་པར་བྱེད་ཅིང་། གཞན་དག་ལ་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་
དང་། ཐ་ན་སྒྲེགས་བམ་ལ་བྲིས་ཏེ་འཆང་བར་བྱེད་ན། རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་
ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། རྟོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་
སྟག་པར་བྱ་བ་བྱས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།། དེ་དག་ལ་འཆི་བའི་འཛིགས་
པ་མི་འབྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ།། དེ་དག་གཤེས་ངན་དུ་འཆི་བར་མི་འགྱུར་
རོ།། དེ་དག་ཕ་རོལ་གྱི་གནོད་པས་འཆི་བར་མི་འགྱུར་རོ།། དེ་དག་ལ་ཆུ་དང་།
ཆོམ་རྒྱན་དང་། དུག་དང་། མཚོན་གྱི་འཛིགས་པ་མི་འབྱུང་བར་ཡིད་ཆེས་པར་
བྱའོ།། དེ་ནས་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱི་བསྐྱུང་བ་ལུང་བསྟན་པ་འདི་ལྟ་བུ་འདི་ཤེས་ནས་ཆོས་ཀྱི་
ནམ་གངས་འདི་བབྱང་བའི་ཕྱིར་ལྟའི་བྱ་སྟོང་ཆང་བས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ཅིང་
མདུན་དུ་བདར་ནས་བཙུམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་སོང་སྟེ་བྱིན་པ་དང་།
བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་གཉིས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་འཆལ་ཏེ། བཙུམ་ལྡན་
འདས་ལ་ལན་གསུམ་བསྐྱོར་བ་བྱས་ནས། བཙུམ་ལྡན་འདས་དང་སྟོག་ཆགས་

སྒྲོང་ཆང་བ་གང་དག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་ཟླ་ན་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་དེ་དག་ལ་ལྟའི་ཅན་དན་གྱི་
སྤེམ་དང་། ལྟའི་མེ་ཏོག་མན་ད་ར་བ་དང་། མན་ད་ར་བ་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱིས་
མངོན་པར་གཏོར་ནས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུག་ནས་འདི་སྐད་
ཅས་གསོལ་དོ། ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་གིས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ཆོས་ཀྱི་
ནམ་གངས་འདི་འཛིན་པར་བབྱེད་པ་དང་། འཆང་བར་བབྱེད་པ་དང་། རྫོག་
པར་བབྱེད་པ་དང་། ཀྱན་ཆུབ་པར་བབྱེད་པ་དེ་དག་ལ་བསྐྱང་བར་བབྱེདོ། །
བཅོམ་ལྡན་འདས་རིགས་ཀྱི་བྱ་འམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་བྱིས་ན་མཆིས་སམ།
དགོན་པ་ན་མཆིས་སམ། ཤིང་དུང་ན་མཆིས་སམ། བྱིས་སྒྲོང་པ་ན་མཆིས་
སམ། འབྲོག་དགོན་པ་ན་མཆིས་སམ། ལམ་དང་ལམ་གོལ་བ་ན་མཆིས་སམ།
གཉིད་ལོག་གམ། གཉིད་མ་ལོག་པ་དག་ན་ཡང་དེ་དག་ལ་ཕ་རོལ་གྱི་གནོད་
པས་འགྲུམ་པར་མི་འགྱུར་བར་བདག་གིས་བསྐྱང་བར་བབྱེདོ། ། དེ་ནས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཀྱན་དགའ་པོ་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། ཀྱན་དགའ་པོ་
དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱུ་བཞུགས་ཏེ་འཆོ་ཞིང་གཞེས་པ་ལ་རིགས་ཀྱི་བྱ་འམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་
ཞིག་གིས་ངེས་ཤིང་འཆོའི་བར་དུ་ཆོས་གོས་དང་། བསོད་སྦྱོམས་དང་། གནས་
མལ་དང་། བསྟུན་གྱི་ཁྱེན་དང་། སྟེན་གྱི་ལོ་བྱད་ནམས་ཀྱིས་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད་

ན། གུན་དགའ་པོ་དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བཀྱར་སྟེ་བྱས་པར་མི་
འགྱུར། ལྷ་མར་བྱས་པར་མི་འགྱུར། རི་མོར་བྱས་པར་མི་འགྱུར། མཆོད་པ་
བྱས་པར་མི་འགྱུར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་
པའི་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ཐོས་
ནས་འཛིན་པར་བྱེད་དམ། འཆང་བར་བྱེད་དམ། ལྷོག་པར་བྱེད་དམ། གུན་
ཆུབ་པར་བྱེད་དམ། གཞན་དག་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་
ཏམ། ཐ་ན་སྟེགས་བམ་ལ་བྲིས་ཏེ་འཆང་ན། གུན་དགའ་པོ་དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བཀྱར་སྟེ་དམ་པ་དང་། ལྷ་མར་བྱ་བ་དམ་པ་དང་། རི་མོ་
དམ་པ་དང་། མཆོད་པ་དམ་པས་བཀྱར་སྟེ་བྱས་པ་ཡིན། ལྷ་མར་བྱས་པ་ཡིན།
རི་མོར་བྱས་པ་ཡིན། མཆོད་པ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ནས་ཆོ་དང་ལྡན་པ་གུན་
དགའ་པོ་སྟོན་ལས་ལངས་ཏེ་ལྷ་གོས་ཕྲག་པ་གཅིག་ཏུ་གཟར་ནས་བྱས་མོ་གཡས་
པའི་ལྷ་ང་ས་ལ་བརྟུགས་ཏེ། བཙམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེ་ལོགས་སུ་ཐལ་མོ་
སྐྱར་བ་བརྟུད་ནས། བཙམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་དོ། བཙམ་
ལྡན་འདས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདིའི་མིང་ཅི་ལགས། འདི་ཐེ་ཏྱར་གཟུང་བར་
བགྱི། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོ་དང་ལྡན་པ་གུན་
དགའ་པོ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་དོ། གུན་དགའ་པོ་དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་
ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ཕྱོགས་བརྩའི་ཐུན་པ་རྣམ་པར་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་

བྱངས་ཤིག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་
དང་། དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པར་
རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་བྱངས་ཤིག །བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་སྐད་ཅས་
བཀའ་བསྩལ་པ་དང་། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོ་དང་། ཆེ་དང་ལྡན་པ་གྲུ་
རིའི་བྱ་དང་། གྲུ་གཞིན་ལྷ་བཞིན་རབ་གསལ་དང་། སྟོག་ཆགས་སྦྱང་ཚང་བ་
དེ་དག་དང་། ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་དང་། དག་སྦྱང་དེ་དག་དང་། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དེ་དག་དང་། ལྷ་དང་། མེ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་། དྲི་ཟར་
བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཡི་རངས་ཏེ། བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལ་
མངོན་པར་བསྟོད་དོ། ། འཕགས་པ་ཕྱོགས་བཅུའི་ལུན་པ་ནམ་པར་སེལ་བ་ཞེས་
བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྫོགས་སོ། ། །ཀྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བུ་ལྷ་སྐྱོད་དང་།
ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་རྩངས་དང་བན་དེ་ར་གྱི་ཏས་བསྐྱར། ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་ལྷའི་
རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཙུམ་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། ། །མཛྲ་
ཡི།

བྱམས་པ་དབང་ཆེན་པས་བསྐྱོགས།